

سوال: علی اصغر حکمت کے حالات زندگی اور علمی خدمات

ایران کے نامور دانشوروں میں ڈاکٹر علی اصغر حکمت کا نام بہت احترام سے لیا جاتا ہے۔

وہ 1310ھ یعنی 1892ء میں شیراز میں پیدا ہوئے۔ ان کے والد کا نام احمد علی تھا۔ ابتدائی تعلیم انہوں نے شیراز میں ہی حاصل کیا۔ اس کے بعد امریکن کالج تہران سے بی اے کیا پھر بیس (پرائمری) جارج ٹیون (بی اے) کیا۔ اس کے دوران بعد انہوں نے علی گڑھ مسلم یونیورسٹی کے ڈاکٹریٹ کی اعزازی سند بھی حاصل کیا۔

ڈاکٹر حکمت ایک بہت ہی قابل اور اعلیٰ منصب رکھنے والے انسان تھے۔ وہ مصر، عراق، شام اور کئی ملکوں کے اگڈ میوں کے اعزازی افسر بھی رہے۔ تہران یونیورسٹی کے وائس چانسلر بنے اور ایران کے وزیر تعلیم کا عہدہ بھی نبھالا۔ اس کے علاوہ تقریباً چار سال تک ہندوستان میں ایرانی سفیر کی حیثیت سے مقیم رہے۔ ہندوستان کے قیام کے دوران انہوں نے یہاں تہذیب و تمدن کا مطالعہ کیا اور سرزمین ہند نام کے کتاب لکھے جو ہمارے درس میں شامل ہے۔

علمی دنیا میں ڈاکٹر حکمت کی حیثیت سے جانے جاتے ہیں۔ ایران کے سرکاری رسالہ کا بیامہ "تعلیم و تربیت" کی ادارت بخوبی انجام دیا۔

وہ ایک کامیاب صحافی اور بلند پایہ محقق ہی بننا تھے بلکہ وہ ایک بہت اچھے ترجمہ نگار بھی تھے۔ انہوں نے امریکن اور انگریزی کے علاوہ مشہور منسکرت کی کتابوں کے ترجمے بھی کئے۔ اس کے علاوہ انہوں نے فرانسیسی اور انگریزی زبان میں کتابیں لکھیں۔

ان کا ایک مشہور مقالہ "نظریاتی دربارہ ادبیات ایران" 1956ء میں گلگتہ کے کتابی شکل میں شائع ہوا۔
ڈاکٹر حکمت ایران کے ان دانشوروں اور افسروں میں نہایت روشن مقام رکھتے ہیں جنہوں نے ہندوستان کی تہذیب و ادبیات کی

(4) ۲
۱۱

مذہب

ادبی سرمایے کے بیٹے کی محبت کا ثبوت دے رہے ہیں۔ ملی اصف
حکمت کا کتاب سرزمین ہند، ہمارے اس خط و دلیل کی کا
ثبوت ہے۔ جس میں اس وقت اس ملک میں ہمارے آغا ارفقار
اسلامی فنون لطیفہ کے شروع کی تاریخ بیان کی ہے۔

۱۳۱۵ء
۱۳۱۶ء
۱۳۱۷ء
۱۳۱۸ء
۱۳۱۹ء
۱۳۲۰ء
۱۳۲۱ء
۱۳۲۲ء
۱۳۲۳ء
۱۳۲۴ء
۱۳۲۵ء
۱۳۲۶ء
۱۳۲۷ء
۱۳۲۸ء
۱۳۲۹ء
۱۳۳۰ء
۱۳۳۱ء
۱۳۳۲ء
۱۳۳۳ء
۱۳۳۴ء
۱۳۳۵ء
۱۳۳۶ء
۱۳۳۷ء
۱۳۳۸ء
۱۳۳۹ء
۱۳۴۰ء
۱۳۴۱ء
۱۳۴۲ء
۱۳۴۳ء
۱۳۴۴ء
۱۳۴۵ء
۱۳۴۶ء
۱۳۴۷ء
۱۳۴۸ء
۱۳۴۹ء
۱۳۵۰ء
۱۳۵۱ء
۱۳۵۲ء
۱۳۵۳ء
۱۳۵۴ء
۱۳۵۵ء
۱۳۵۶ء
۱۳۵۷ء
۱۳۵۸ء
۱۳۵۹ء
۱۳۶۰ء
۱۳۶۱ء
۱۳۶۲ء
۱۳۶۳ء
۱۳۶۴ء
۱۳۶۵ء
۱۳۶۶ء
۱۳۶۷ء
۱۳۶۸ء
۱۳۶۹ء
۱۳۷۰ء
۱۳۷۱ء
۱۳۷۲ء
۱۳۷۳ء
۱۳۷۴ء
۱۳۷۵ء
۱۳۷۶ء
۱۳۷۷ء
۱۳۷۸ء
۱۳۷۹ء
۱۳۸۰ء
۱۳۸۱ء
۱۳۸۲ء
۱۳۸۳ء
۱۳۸۴ء
۱۳۸۵ء
۱۳۸۶ء
۱۳۸۷ء
۱۳۸۸ء
۱۳۸۹ء
۱۳۹۰ء
۱۳۹۱ء
۱۳۹۲ء
۱۳۹۳ء
۱۳۹۴ء
۱۳۹۵ء
۱۳۹۶ء
۱۳۹۷ء
۱۳۹۸ء
۱۳۹۹ء
۱۴۰۰ء